

Bologna Training Center
המרכז לתהליך בולוניה

אוניברסיטת בן גוריון- בנגב, פברואר 2015

Konrad
Adenauer
Stiftung

50 YEARS OF WORLDWIDE COOPERATION

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
Ben-Gurion University of the Negev

המרכז לחקר פוליטיקה
וחברה אירופית

הוקם באוניברסיטת בן גוריון בשנת 2012 תחת חסותו של המרכז לחקר פוליטיקה וחברה אירופית (CSEPS), בשיתוף עם הקרן ע"ש קונרד אדנאואר בישראל, במטרה לחשוף את מערכת החינוך הישראלית לתהליך בולוניה, ולחקור את השלכותיו מנקודת מבט ישראלית.

כמו כן, המרכז פועל תחת מנדט מטעם המשנה לרקטור כדי לסייע למחלקות העומדות לפני ועדת הערכת האיכות של המל"ג, באוניברסיטת בן-גוריון ובמוסדות אחרים, לעמוד בדרישות הערכת האיכות החדשות.

▶ גלובליזציה של מערכת ההשכלה הגבוהה

▶ תהליך בולוניה

▶ הסילבוס

▶ תפוקות למידה

▶ ECTS

גלובליזציה של מערכת ההשכלה הגבוהה

שדה ההשכלה הגבוהה העתידי:

- ▶ כניסה של שחקנים פרטיים למגרש
- ▶ ירידה במימון ממשלתי של השכלה גבוהה
- ▶ גיוון במוסדות ההשכלה הגבוהה (מכללות מקצועיות וכו')
- ▶ סטודנטים - % גבוה של זרים – רצון לניידות לצרכי אטרקטיביות תעסוקתית
- ▶ סגל - % גבוה של זרים – רצון לניידות לצרכי אטרקטיביות תעסוקתית ואקדמית
- ▶ למידה לכל אורך החיים **Life Long Learning** – כמו השוק כך גם האוניברסיטה
- ▶ מחקר – קונסורציה בינלאומית
- ▶ שפת הוראה – אנגלית
- ▶ בקרת איכות בינלאומית, כמו בישראל...

מתוך מצגת של פרופ' שרה גורי-רוזנבליט

המצב באירופה לפני בולוניה (1999)

- ▶ מערכות ה"ג לאומיות הפועלות באופנים מסורתיים (חלקן מסורות מימי הביניים).
- ▶ חוסר אחידות במשך הלימודים – תארים בני שנה, שנתיים, שלוש, ארבע וחמש שנים
- ▶ חוסר אחידות בניקוד אקדמי (נ"ז, נק"ז, ש"ש, ש"פ...)
- ▶ חוסר אחידות בשיטת הניקוד - 0/30, 0/20, 1/10, עובר/לא עובר/עובר בהצטיינות
- ▶ אי הכרה בהכשרות ולימודים קודמים
- ▶ קושי בניידות – היעדר מסגרות משותפות, תשתיות, ידע ומוטיבציה מוסדית
- ▶ חוסר אטרקטיביות לסטודנט הזר – הפסידו סטודנטים לארה"ב ואוסטרליה
- ▶ בריחת מוחות – סטודנטים מוכשרים וחוקרים עזבו לארה"ב

ומנגד - המציאות

- ▶ מספר גדל והולך של סטודנטים הלוקחים חלק בפעילות אקדמית בינלאומית
- ▶ עליה בשיתוף הפעולה בין מוסדות (תארים משותפים)
- ▶ הופעתן של מסגרות אקדמיות אקדמיים פאן-אירופיות ובינלאומיות (חילופי סטודנטים, מחקר)

תהליך בולוניה

- ▶ הסכם וולונטרי בין מדינות אירופה (לא בהכרח מדינות האיחוד האירופי) שמטרתו להביא להרמוניזציה של מערכת ההשכלה הגבוהה באירופה וליצירת "מרחב ההשכלה הגבוהה האירופי (EHEA)".
- ▶ זאת על מנת להקל על היכולת להשוות בין תארים והכשרות מקצועיות שנרכשו במדינות שונות, ולהגביר את ניידותם של סטודנטים וחברי סגל אקדמי
- ▶ אירופה כמוקד משיכה ותחרותי התואם את ההתפתחויות הגלובליות בשוק העבודה וההשכלה הגבוהה.

47 מדינות חברות בתהליך בולוניה - EHEA

Austria
Belgium
Bulgaria
Cyprus
Czech Republic
Denmark
Estonia
Finland
France
Germany
Greece
Hungary
Ireland
Italy
Latvia
Lithuania
Luxembourg
Malta
Netherlands
Poland
Portugal
Romania
Slovakia
Slovenia
Spain
Sweden
United Kingdom
Croatia

Albania
Andorra
Armenia
Azerbaijan
Bosnia - Herzegovina
Georgia
Iceland
Liechtenstein
Montenegro
Moldova
Norway
Macedonia
Russia
Serbia
Switzerland
Turkey
Ukraine

ישראל ותהליך בולוניה

- ▶ תהליך בולוניה הוא תהליך עולמי – אוסטרליה, ניו זילנד, מדינות אסיא"ן, סין, מדינות דרא"מ ואסילו ארה"ב.
- ▶ אפשר להסכים איתו ואפשר להתנגד לו (ויש הרבה מתנגדים), אבל זה לא ממש משנה.
- ▶ מדינת ישראל **לא חתומה** על בולוניה, ועל כן היא יכולה לקחת את הטוב והכדאי מהתהליך – הוא אינו מחייב משפטית.
- ▶ בישראל תהליך השינוי הוא Bottom Up – מהמוסדות לרמה הלאומית (עד שתבוא ההוראה מלמעלה- והיא תבוא...). בשאר המדינות השינוי מוכתב מלמעלה.

▶ Internationalization – מילת הקוד בכל מוסד אקדמי

▶ לא להישאר מאחור ולהמשיך להיות אטרקטיביים (תכניות לימודים באנגלית, תארים משותפים, תעודות תקפות ומעודכנות, ניידות סטודנטים, טבלאות דירוג....)

▶ המל"ג כוללת את סעיף תפוקות הלמידה בהוראות של תהליך ההערכה.

▶ עבור הסטודנטים שלנו – לא לסגור בפניהם דלתות עתידיות ולצייד אותם במסמכים הדרושים.

תהליך בולוניה – מושגים מרכזיים

- ▶ Cycles 3-2-3
- ▶ ECTS - European Credit Transfer and Accumulation System
- ▶ Learning Outcomes – השפה החינוכית של בולוניה
- ▶ Life Long Learning
- ▶ Diploma Supplement
- ▶ מודול – קורס (בטרמינולוגיה אמריקאית)
- ▶ Course – מסלול/תכנית לימודים (הכוללת מספר מודולים)
- ▶ EHEA - אזור ההשכלה הגבוהה האירופי
- ▶ סילבוס – תיאור הקורס (לא רשימת קריאה)

הסילבוס

▶ הסילבוס הוא חוזה בין המרצה לבין הסטודנט.

▶ עזר למרצה, עזר לסטודנט

▶ תפקידו שיקוף תהליך הלמידה – נושאים, אופן לימוד, דרישות ומנגנון הערכה.

▶ הצהרה בדבר היכולות והמיומנויות שירכוש הסטודנט.

▶ מסביר את מיקום הקורס בתכנית הלימודים/מסלול ההכשרה.

▶ זמינות סגל ההוראה – פרטים טכניים

דרישות ועדת הערכת האיכות של המל"ג

אחת לחמש-שש שנים עוברת כל מחלקה אקדמית את ועדת הערכת האיכות של המל"ג.

לפני כארבע שנים הורה המל"ג כי על הסילבוסים להיות מנוסחים תוך התייחסות לתפוקות למידה - **סעיף 3.3**

Name of the module: title of the module

Number of module: numeric code of the module, needed for registration, represent certain information for the institution administration

BGU Credits: number of credits in the Israeli system, based on contact hours

ECTS credits: number of credits in the European Credit Transfer System

Academic year: in which academic year the module is being taught

Semester: in which semester the module is being taught (in case of other itinerary based program: the length and dates of the module)

Hours of instruction: the hours in which the module takes place

Location of instruction: the location of lectures (or any other kind of instruction) in the module

Language of instruction: the Language in which the instruction is done (and usually the language in which the work and assignments is done, if not, detailing is needed).

Cycle: the degree level in which the module is being taught.

Position: the level of the module regarding the degree program (basic, obligatory, advanced, seminar, etc.) and the names of the programs (or departments) that their students can or must take the module, and the module's position in the program in terms of order and priorities.

Field of Education: the discipline and main area in which the module is belong to.

Responsible department: the department that provides the module and its services.

General prerequisites: the academic prerequisites that students should complete before their registration to the module.

Grading scale: the academic grading system used in the module and its definition regarding the learning outcomes of the module (pass-fail percentage\ ECTS grading scale etc.)

Course Description:

Aims of the module: a broad general statement of the teaching intention in the module

Objectives of the module: specific statements of the teaching intention in the module and what it hopes to achieve.

Learning outcomes of the module: On successful completion of the course, the student should be able to:

- 1.
- 2.
- 3.

...

statements of what student is expected to know, understand and\ or be able to demonstrate after complete the process of learning of the module.

Attendance regulation: regulation and expectations regarding students' attendance and participation in class

Teaching arrangement and method of instruction: the methods of instruction in the module and any other arrangement regarding teaching and learning activity.

Lecturer: the name of the person in charge of the instruction in the module

Contact details: details to contact the lecturer if needed (such as phone number, email address, office number)

Office phone:

Email:

Office hours: days and hours when the lecturer and/or assistant are available at the office for the students.

Module evaluation: at the end of the semester the students will evaluate the module, in order to draw conclusions, and for the university's internal needs

Confirmation: the syllabus was confirmed by the faculty academic advisory committee to be valid on XXX (academic year)

Last update: when was the last update of the syllabus

Assessment:

how the students will be assessed in the module

1.	X%
2.	Y%
3.	X%
<hr/>	
	100%

Work and assignments: detailed instructions for the students regarding the work and assignments in the module (including dates of examination and due dates)

Time required for individual work: in addition to attendance in class, the students are expected to do their assignment and individual work:

a definition of the amount of hours that the students are expected to invest in the module learning process, including reading assignments, etc. according to that section the module's ECTS is calculated.

Module Content\ schedule and outlines: the content and structure of the module, including detailed subjects, and their order.

Required reading: The literature and reading items that students in the module are expected to read.

Additional literature: the Bibliography of the module.

Learning Outcomes

תפוקות למידה

שינוי נקודת המבט

תפוקות למידה

■ תיאור היכולות והמיומנויות

■ מיקוד על פוטנציאל הפעולה העתידי של הסטודנט

■ שימוש בשמות פעולה ספציפיים
כ"להדגים", "לחשב", "להשוות" "לתאר"
וכדומה

אקטיבי

יעדים ומטרות

■ תיאור הקורס

■ מיקוד על פעולתו של המרצה

■ שימוש בפעלים עמומים כ"ידע"
"יכיר" וכדומה

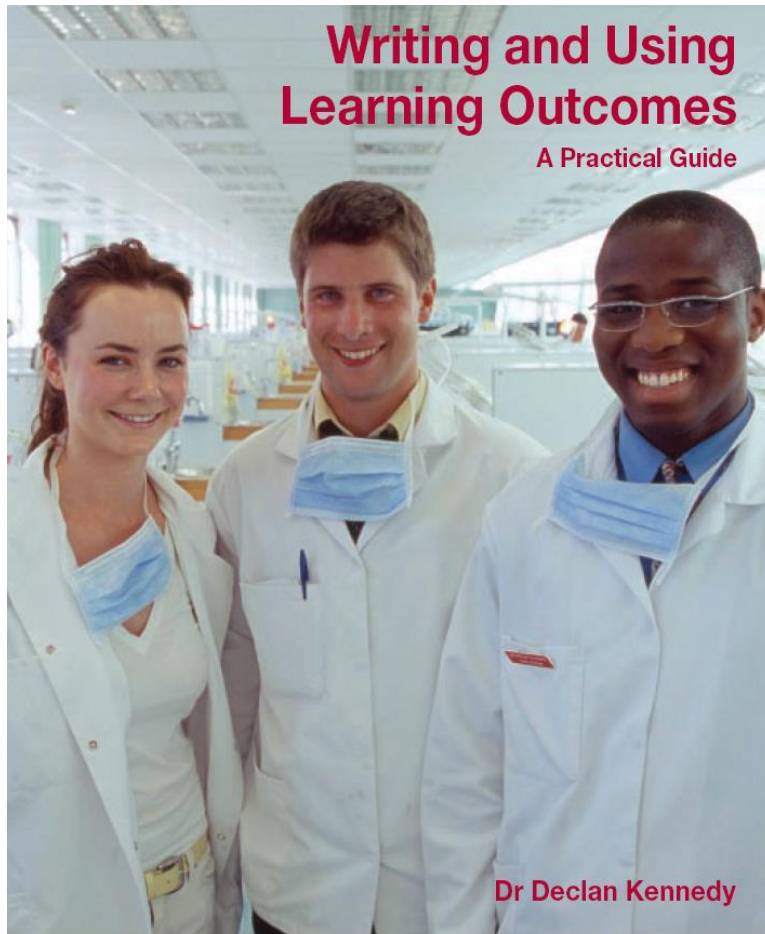
פאסיבי

תפוקות למידה

- ▶ תפוקות למידה הן ההצהרות בדבר סך הידיעות, ההכשרות והמיומנויות בהן ישלוט הסטודנט עם סיום תהליך הלמידה (בין אם זה הרצאה, שיעור, סדנא או אפילו תכנית הלימודים כולה).
- ▶ תפוקות למידה אינן רשימת מלאי, אלא עליהן להיות מנוסחות בבהירות ובפירוט, על מנת שהסטודנט (או כל מוסד אחר) יוכל להעריך את תרומת הקורס להכשרתו המקצועית.

Learning Outcomes- Practical Guides

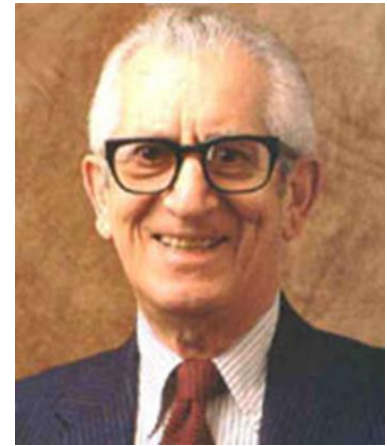
The Centre for the Study of European Politics and Society

Konrad Adenauer Stiftung
50 YEARS OF WORLDWIDE COOPERATION

Benjamin Bloom (1913 – 1999)

▶ ראה בלמידה תהליך בו הלומד משכלל את יכולת הבנתו על ידי

הנחת שכבות ידע חדשות על שכבות ידע קודמות.

▶ חקר את התפתחות דפוסי החשיבה בתהליך הלמידה, וקבע סולם

אשר תחתיתו ביכולת לזכור עובדות וראשו ביכולת להעריך מידע.

הטקסונומיה של בלום (1956)

היכולת לטעון טענה חדשה ומקורית

היכולת להתבונן במציאות מורכבת, ולקבל החלטות מושכלות ומבוססות

היכולת לשלב מספר דיסציפלינות/תחומי ידע יחדיו באופן המקדם רעיון כלשהו

היכולת להפריד בין עיקר לטפל בסבך האינפורמציה הרבה, ולדלות ממנה רעיונות ומשמעות

אני זוכר, הדבר בעל משמעות ואני יכול לעשות עימו דבר מה

אני זוכר והדבר בעל משמעות

אני זוכר

תהליך הלמידה באוניברסיטה

תואר ראשון

שנה א': המרצה צודק

שנה ב': המרצה צודק, למרות שיש כמה מרצים שטוענים טענות הפוכות

שנה ג': הכרה בכך שישנן כמה אמיתות אפשריות

תואר שני

הסטודנט לומד כלי מחקר מתקדמים המסייעים לו לבצע מחקר ולטעון טענות משלו (באישור המרצה)

דוקטורט

הסטודנט טוען טענות מקוריות וחדשות (שכנוע המרצה בצדקתו)

הטקסונומיה של בלום

▶ בלום הציע רשימה של פעלים באמצעותם ניתן לפרט את המבוקש מהסטודנט בכל אחד מהשלבים - הפעלים הם ארגז הכלים המשמשים את המרצה בניסוח תפוקות הלמידה.

ידע

הגדרה: היכולת להיזכר בעובדות ומידע מבלי להבינו בהכרח

(בערות פדגוגית)

פעלים: לסדר, להגדיר, לתאר, להעתיק, למספר, למצוא, לזהות, לתייג, לשייך, לצטט, להראות, לספר וכן הלאה...

עד - אגוד

- ▶ *Recall* genetics terminology: homozygous, heterozygous, phenotype, genotype, homologous chromosome pair, etc.
- ▶ *Identify* and consider ethical implications of scientific investigations.
- ▶ *List* the criteria to be taken into account when caring for a patient with tuberculosis.
- ▶ *Define* what behaviours constitute unprofessional practice in the solicitor – client relationship.
- ▶ *Outline* the history of the Celtic peoples from the earliest evidence to the insular migrations.
- ▶ *Describe* the processes used in engineering when preparing a design brief for a client.
- ▶ Recall the axioms and laws of Boolean algebra.

הבנה

▶ הגדרה: היכולת להבין ולפרש מידע נלמד

▶ פעלים: לשייך (לתיאוריה), להסביר, להבהיר, להמיר, להגן,

להבחין, לדון, להכליל, להדגים, לבחור, לתרגם...

דוגמא - הבנה

- ▶ **Differentiate** between civil and criminal law
- ▶ **Identify** participants and goals in the development of electronic commerce.
- ▶ **Discuss** critically German literary texts and films in English.
- ▶ **Predict** the genotype of cells that undergo meiosis and mitosis.
- ▶ **Translate** short passages of contemporary Italian.
- ▶ Convert number systems from hexadecimal to binary and vice versa.
- ▶ **Explain** the social, economic and political effects of World War I on the post-war world.
- ▶ **Classify** reactions as exothermic and endothermic.
- ▶ **Recognise** the forces discouraging the growth of the educational system in Ireland in the 19th century.
- ▶ **Explain** the impact of Greek and Roman culture on Western civilisation.
- ▶ **Recognise** familiar words and basic phrases concerning themselves...when people speak slowly and clearly.

יישום

▶ הגדרה: היכולת להשתמש בידע הנלמד בסיטואציות חדשות

▶ פעלים: לחשב, לשנות, לבחור, לשער, להשית, להעריך, לפתח,

לגלות, ליישם, למצוא, לפרש, להראות, לייצר, להעביר, להשתמש,

לשרטט....

דוגמא - יישום

- ▶ *Construct* a timeline of significant events in the history of Australia in the 19th century.
- ▶ *Apply* knowledge of infection control in the maintenance of patient care facilities.
- ▶ *Select* and employ sophisticated techniques for analysing the efficiencies of energy usage in complex industrial processes.
- ▶ *Show* proficiency in the use of vocabulary and grammar, as well as the sounds of the language in different styles.....
- ▶ *Relate* energy changes to bond breaking and formation.
- ▶ *Modify* guidelines in a case study of a small manufacturing firm to enable tighter quality control of production.
- ▶ *Show* how changes in the criminal law affected levels of incarceration in Scotland in the 19th century.
- ▶ *Apply* principles of evidence-based medicine to determine clinical diagnoses.29

ניתוח

▶ הגדרה: היכולת לפרק את הידע לחלקים ולעמוד על הקשר ביניהם

▶ פעלים: לחלק, לבקר, לקטלג, להשוות, לסווג, לדון, לבצע

אינדוקציה/דדוקציה, להסיק, לבחון, לשייך, לחקור, להצביע...

דוגמא - ניתוח

- ▶ *Analyse* why society criminalises certain behaviours.
- ▶ *Compare* and contrast the different electronic business models.
- ▶ *Categorise* the different areas of specialised interest within dentistry.
- ▶ *Debate* the economic and environmental effects of energy conversion processes.
- ▶ *Identify* and *quantify* sources of errors in measurements.
- ▶ *Calculate* gradient from maps in m, km, % and ratio.
- ▶ *Critically analyse* a broad range of texts of different genres and from different time periods.
- ▶ *Compare* the classroom practice of a newly qualified teacher with that of a teacher of 20 years teaching experience.
- ▶ Calculate logical functions for coders, decoders and multiplexers.

סינתזה

▶ הגדרה: היכולת לשלב בין מידע ולהרכיב מחדש את הפאזל

▶ פעלים: למזג, לשלב, להרכיב, לפתח, לנסח, לבצע אינטגרציה, לתכנן, לכתוב מחדש, להציע, להכין, ליצור...

דוגמא - סינתזה

- ▶ *Recognise* and formulate problems that are amenable to energy management solutions.
- ▶ *Propose* solutions to complex energy management problems both verbally and in writing.
- ▶ Assemble sequences of high-level evaluations in the form of a program.
- ▶ Integrate concepts of genetic processes in plants and animals.
- ▶ *Summarise* the causes and effects of the 1917 Russian revolutions.
- ▶ *Relate* the sign of enthalpy changes to exothermic and endothermic reactions.
- ▶ *Organise* a patient education programme.

הערכה

▶ הגדרה: היכולת לבחון את ערכו של מידע חדש

▶ פעלים: לבחון, להעריך, לבחור, להסיק, להשוות, לבקר, להסביר, לתמוך, להסתייג, לפרש, לצפות, לתת תוקף, להגן, לתקוף, להמליץ, לשכנע

▶ לשייך...

Examples: Evaluation

- ▶ Assess the importance of key participants in bringing about change in Irish history
- ▶ Evaluate marketing strategies for different electronic business models.
- ▶ Appraise the role of sport and physical education in health promotion for young people.
- ▶ Predict the effect of change in temperature on the position of equilibrium...
- ▶ Summarise the main contributions of Michael Faraday to the field of electromagnetic induction.

דוגמא לניסוח תפוקות למידה

Module Title: Dental Surgery – 5th Year Dental Students (UCC)

On successful completion of this module, students should be able to:

- ▶ **Summarise** relevant information regarding the patient's current condition to generate a differential diagnosis
- ▶ **Formulate** an appropriate treatment plan and justify the proposal giving due consideration to patient expectations and limitations
- ▶ **Arrange** appropriate tests and demonstrate the ability to interpret tests and reports
- ▶ **Administer** local anaesthetics safely and perform basic dento-alveolar surgical procedures in a professional manner showing good clinical governance
- ▶ **Recognize**, evaluate and manage medical and dental emergencies appropriately
- ▶ **Differentiate** between patients that can/can not be safely treated by a GDP
- ▶ **Manage** competing demands on time, including self-directed learning & critical appraisal
- ▶ **Master** the therapeutic and pharmacological management of patients with facial pain and oro-facial disease

(Learning outcomes written by Dr. Eleanor O'Sullivan)

Attitudes

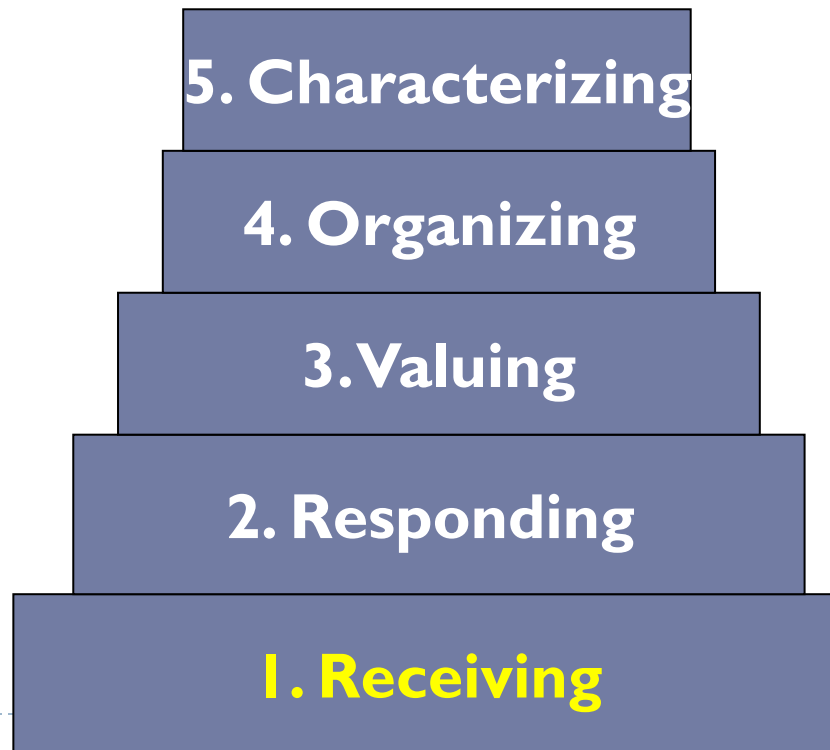

Receiving

Students become aware of an attitude, behavior, or value. ▶

Accept, Attend, Describe, Explain, Locate, Observe, Realize, פעלים: ▶
Receive, Recognize

Responding

Students exhibit a reaction or change, as a result of exposure to an attitude, behavior or a value. ▶

Behave, Comply, Cooperate, Follow, Model, Present, פעלים: Respond, Show ▶

Valuing

Students recognize value and display this through involvement or commitment. ▶

Accept, Adapt, Balance, Choose, Differentiate, Defend, פעלים: ▶
Influence, Prefer, Recognize, Seek, Value

Organizing

Students determine a new value or behavior as important or a priority. ▶

Adapt, Adjust, Alter, Change, Customize, Develop, Modify, Practice, Revise: פעלים: ▶

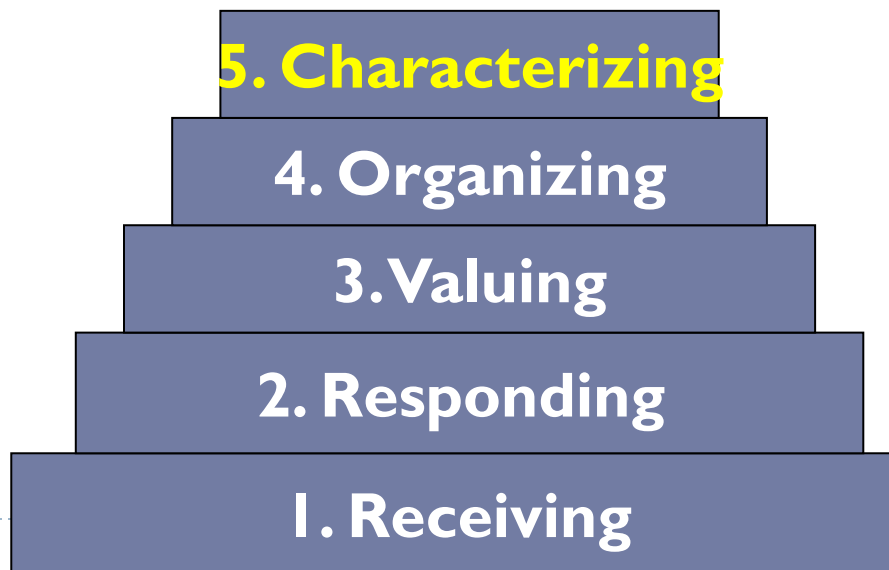

Characterizing

Students integrate consistent behavior as a naturalized value in spite of discomfort and cost. The value is recognized as a part of the student's character ▶

Authenticate, Characterize, Defend, Display, Embody, פעלים: ▶
Habituate, Internalize, Represent

כיצד לכתוב תפוקות למידה?

▶ על תפוקות הלמידה להיות מנוסחות באופן ברור, ועליהן להיות מובנות הן לסטודנט, הן לקולגות והן למעריכים חיצוניים.

▶ בזמן כתיבת תפוקות הלמידה חישבו על מה ברצונכם שהסטודנט יהיה מסוגל לעשות בסוף הקורס, והשתמשו לצורך כך במשפטים קצרים בעלי פועל אקטיבי אחד בלבד!

▶ מומלץ לא לחרוג מ 5-8 תפוקות למידה לקורס

שימו לב!

▶ השתדלו להימנע משימוש במילים כמו "יידע", "יכיר", "יבין" או "ייחשף ל..". וכדומה - אלו פעלים כלליים ומופשטים שקשה לאמוד אותם, ומשמעותם אינה ברורה לסטודנט (שכן הם יכולים להגדיר רמות ידע שונות).

רשימת תיוג לניסוח תפוקות למידה

▶ לוודא כי כל תפוקה מנוסחת באמצעות פועל מתאים.

▶ לוודא כי לא נעשה שימוש בפעלים בעייתיים.

▶ לוודא האם השתמשתי במספר שלבים?

▶ לוודא האם ניתן לאמוד ולהעריך את התפוקות אשר ניסחתי?

▶ יש לבחון כי כל התפוקות המבוקשות אכן נמצאות בטווח המטרות

של הקורס.

הקשר בין תפוקות הלמידה, הפעילות החינוכית ומנגנון ההערכה

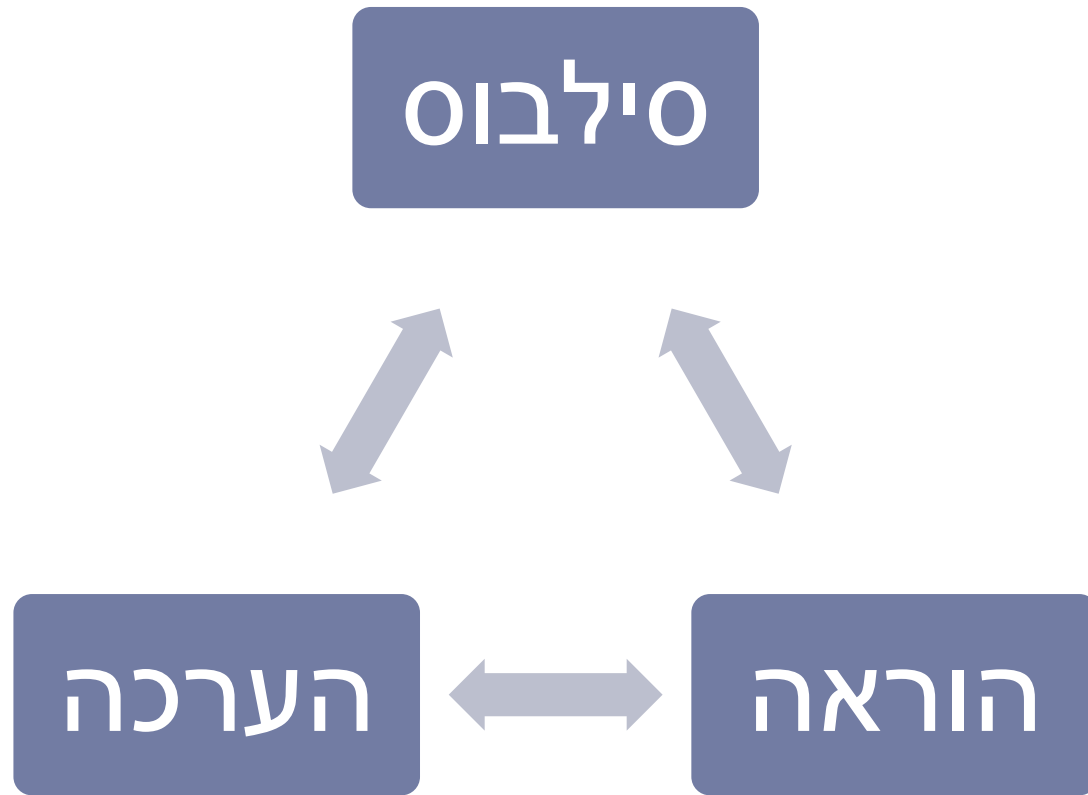
▶ יש להגדיר את תפוקות הלמידה בבהירות ובקפדנות, ולהתאים

להן את המתודה החינוכית המתאימה לצורך מימושן.

▶ כדי לבחון האם המתודה אכן משיגה את מטרתה, יש להתאים

לפעילות החינוכית את מנגנון ההערכה המדויק!

Constructive Alignment

הערכה עצמית של תכנון תפוקות למידה אל מול פעילות חינוכית מבחן היעילות

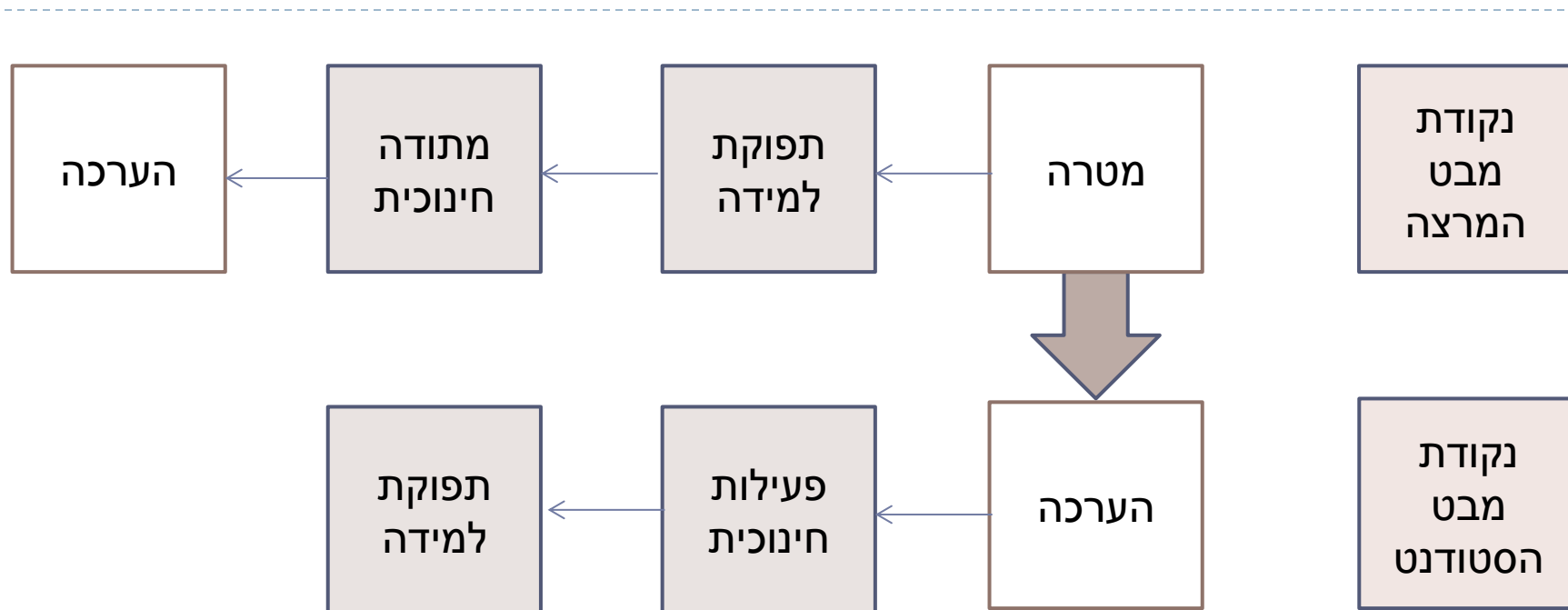
פעילות לימודית	פעילות לימודית	פעילות לימודית	פעילות לימודית	
מעבדה	בחינה בכתב	פרויקט	פרזנטציה	
				תפוקה לימודית הסבר את....
				תפוקה לימודית חקור את....
				תפוקה לימודית הדגם את....

זכרו!

- ▶ קשר ברור בין תפוקת הלמידה, שיטת ההוראה ומנגנון ההערכה
- מסייע לסטודנט להבין טוב יותר מה נדרש ממנו, והופך את החוויה הלימודית למשמעותית יותר.
- ▶ שימוש בתפוקות למידה מונעת חזרה לא מודעת על תכנים לימודיים
- ▶ שקיפות התהליך מסייעת לסטודנט ללמוד

עבור המרצה ההערכה היא סופו של הקורס,
אך עבור הסטודנט ההערכה היא הקורס!

הערכת תפוקות למידה – תמיד?

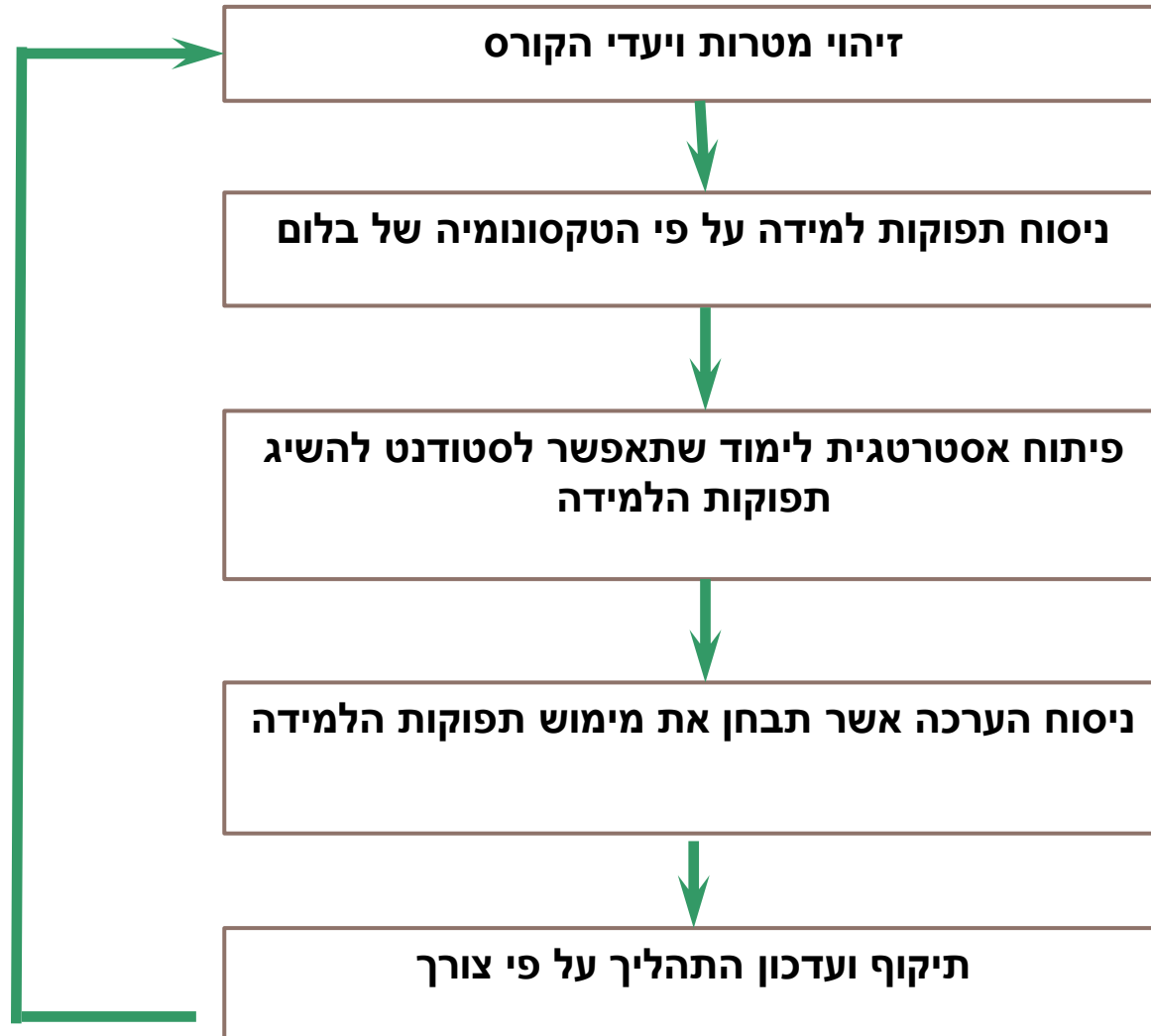
בעקרון – כן, אך בפועל – לא...

יש לזכור כי מה שלא נמדד לא מוערך, אך לא תמיד ניתן

למדוד את הכול. המבחן אינו יכול להקיף את כל החומר

הנלמד, אך יש לשאוף לכך.

ניסוח תפוקות למידה – תהליך מתמשך

- ▶ The European Recognition Manual for Higher Education Institutions 2014. <http://www.eurorecognition.eu/>
- ▶ Kennedy, D. (2007) Writing and Using Learning Outcomes – a Practical Guide, UCC.

<http://lo-hei.net/wp-content/uploads/2013/10/A-Learning-Outcomes-Book-D-Kennedy.pdf>

- ▶ Bloom, B.S. (Ed). (1956). *Taxonomy of educational objectives : the classification of educational goals*. New York: Longmans.
- ▶ Ramsden, P. (2003). *Learning to Teach in Higher Education*. London: Kogan Page.
- ▶ Biggs, J. B. (2003). Aligning Teaching and Assessment to Curriculum Objectives. LSTN Imaginative Curriculum Website WWW.LTSN.AC.UK/GENERICCENTRE.
- ▶ <http://jfmuller.faculty.noctrl.edu/toolbox/index.htm>
- ▶

תודה על ההקשבה

מוזמנים ליצור קשר:

btc@bgu.ac.il

<http://bgubtc.wix.com/bolognatcenter>

http://www.youtube.com/channel/UChSdmzjDKn6RIHfiayyoK_A

משה אמיר
האנה מוסקוביץ'
יואב פרידמן
הילה זהבי
נתי גובהרי